

АНАЛІЗ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ КАНАЛІВ ПЕРЕДАЧІ ДАНИХ У МЕДИЧНИХ ІТ-СИСТЕМАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі досліджено архітектуру телекомунікаційного забезпечення медичних ІТ-систем. Проаналізовано ефективність дротових та бездротових каналів зв'язку для оперативного передавання біометричної інформації. Наведено математичну модель оцінки пропускної здатності на основі теореми Шеннона-Хартлі та обґрунтовано використання сучасних стандартів зв'язку для забезпечення якості медичних послуг.

Ключові слова: телекомунікаційне забезпечення, медичні ІТ-системи, пропускна здатність, Bluetooth, CDMA2000, SDN, якість обслуговування.

Abstract

The paper investigates the architecture of telecommunication support for medical IT systems. The efficiency of wired and wireless communication channels for operational transmission of biometric information is analyzed. A mathematical model for estimating bandwidth based on the Shannon-Hartley theorem is presented and the use of modern communication standards to ensure the quality of medical services is justified.

Keywords: telecommunication support, medical IT systems, bandwidth, Bluetooth, CDMA2000, SDN, Quality of Service.

Вступ

Сучасні медичні інформаційні системи відіграють ключову роль у забезпеченні ефективної діагностики, моніторингу та лікування пацієнтів. Результативність їх функціонування значною мірою визначається характеристиками телекомунікаційної інфраструктури, яка забезпечує передачу медичних даних між пацієнтом, діагностичними засобами та профільними медичними центрами. В умовах дефіциту кваліфікованих медичних кадрів і значної територіальної віддаленості пацієнтів від спеціалізованих закладів охорони здоров'я телекомунікаційне забезпечення стає критичним фактором, що дозволяє скоротити часовий цикл «пацієнт – діагноз – рекомендація» та підвищити якість медичної допомоги [1].

У зв'язку з цим актуальним є аналіз сучасних телекомунікаційних технологій, що застосовуються в медичних ІТ-системах, а також оцінка їх техніко-експлуатаційних характеристик з урахуванням вимог до надійності, пропускної здатності та якості обслуговування медичного трафіку.

Основна частина

Для системного аналізу телекомунікаційного забезпечення медичних ІТ-систем доцільно виділити дворівневу структуру, яка включає фізичний рівень підключення до каналу зв'язку та рівень оптимізації протоколів передавання даних. У випадках обмеженої пропускної здатності каналів зв'язку ефективним рішенням є застосування алгоритмів адаптивної архівації даних без втрат, що дозволяє зменшити часові затримки та забезпечити своєчасне отримання діагностичної інформації [2].

Аналіз дротових телекомунікаційних технологій показує, що комутовані телефонні мережі (PSTN) залишаються актуальними переважно в сільській місцевості. Використання DSL-технологій дозволяє підвищити ефективність таких каналів, трансформуючи аналоговий телефонний тракт зі смугою частот 0,3–3,4 кГц у цифровий канал зі швидкістю передавання даних до 2 Мбіт/с. Локальні мережі Ethernet характеризуються високою надійністю та стабільністю, проте потребують складнішого налаштування параметрів TCP/IP-стеку при підключенні переносних медичних приладів [1].

Найбільш динамічним сегментом телекомунікаційного забезпечення є бездротові технології. Стандарти другого покоління (GSM) забезпечують передачу голосу та низькошвидкісних даних, тоді як технології третього та четвертого поколінь (UMTS/HSDPA, WiMAX, LTE) дозволяють реалізувати передачу мультимедійних даних і відеоконференцзв'язок у режимі реального часу. Особливе місце займає технологія CDMA2000, яка завдяки кодовому розділенню каналів забезпечує високу завадостійкість і стабільність роботи мобільного медичного обладнання навіть за умов високої щільності абонентів [1, 2].

Пропускна здатність каналу зв'язку в умовах адитивного білого гаусового шуму оцінюється за теоремою Шеннона–Хартлі, яка встановлює залежність між шириною смуги частот, співвідношенням сигнал/шум та максимально можливою швидкістю передавання інформації. Для медичних ІТ-систем критично важливим є забезпечення такого рівня співвідношення сигнал/шум, при якому ймовірність помилки передавання не перевищує 10^{-6} .

На рівні персональних мереж (PAN) значного поширення набув протокол Bluetooth, зокрема в режимі емуляції послідовного порту (SPP). Використання Bluetooth-модулів дозволяє інтегрувати медичні сенсори до інформаційної системи як стандартні COM-пристрої, що суттєво спрощує розробку прикладного програмного забезпечення [2]. Порівняльний аналіз пропускної здатності та мобільності технологій наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Техніко-експлуатаційні показники каналів зв'язку

Технологія зв'язку	Протокол/Стандарт	Радіус дії	Пропускна здатність
Локальна бездротова	Bluetooth 2.0+EDR	10–100 м	до 2,1 Мбіт/с
Мобільна стільникова	HSDPA (3G)	до 10 км	до 3,6 Мбіт/с
Широкопasmугова радіо	WiMAX (IEEE 802.16)	до 50 км	до 4,0 Мбіт/с

Порівняльний аналіз техніко-експлуатаційних характеристик різних технологій зв'язку свідчить про необхідність вибору каналу з урахуванням радіуса дії, пропускної здатності та мобільності.

Перспективним напрямком є впровадження концепції програмно-визначених мереж (SDN) для пріоритизації медичного трафіку над загальним. Це дозволяє гарантувати якість обслуговування (QoS) для критично важливих біометричних даних навіть при значному завантаженні магістральних каналів [3].

Висновки

У результаті проведеного аналізу встановлено, що ефективність функціонування медичних ІТ-систем значною мірою залежить від характеристик телекомунікаційного забезпечення. Використання сучасних дротових і бездротових технологій зв'язку дозволяє забезпечити оперативну передачу медичних даних та скоротити час прийняття клінічних рішень. Показано, що вибір телекомунікаційної технології повинен здійснюватися з урахуванням доступності інфраструктури, вимог до пропускної здатності, енергоефективності кінцевих пристроїв і необхідного рівня надійності передавання інформації. Перспективним напрямком розвитку є впровадження програмно-визначених мереж, що забезпечують гарантовану якість обслуговування медичного трафіку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Медичні інформаційні системи та телекомунікаційні технології : монографія / за ред. М. П. Данилова. – К. : Здоров'я, 2019. – 312 с.
2. Протоколи та інтерфейси бездротового передавання біометричних даних / П. П. Петров // Наукові праці ВНТУ. – 2021. – № 2. – С. 12–18.
3. Семенов В. В. Сучасні мережеві технології та протоколи зв'язку : навч. посібник / В. В. Семенов. – Одеса : Фенікс, 2018. – 214 с.

Коновченко Дар'я Олександрівна, студентка групи ТСМ-25м, факультет інформаційних електронних систем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, koonovchenko15@gmail.com

Науковий керівник: Пінаєв Богдан Олегович, старший викладач кафедри інформаційних радіоелектронних технологій і систем, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Konovchenko Daria Oleksandrivna, student of the group TSM-25m, Faculty of Information Electronic Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, koonovchenko15@gmail.com

Supervisor: Pinaev Bohdan Olehovych, senior lecturer at the Department of Information Radioelectronic Technologies and Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.